

การบริหารจัดการความเสี่ยงของบริษัท

1. ความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์

ความเสี่ยงที่เกิดจากการตัดสินใจทางกลยุทธ์ที่ผิดพลาด. ขาดประสิทธิภาพหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ส่งผลกระทบต่อรายได้ เงินกองทุน ตลอดจนความมั่นคงขององค์กร

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

กลุ่มบริษัทได้กำหนดให้มีการจัดทำและรายงานผลการดำเนินงานด้านการเงินเป็นประจำ ทุกไตรมาส และรายงานผลการดำเนินงานระดับองค์กร (Corporate Scorecard) เป็นประจำทุกเดือน และกำหนดการบริหารจัดการ หาแนวทางแก้ไข ประเด็นปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้

2. ความเสี่ยงด้านการเงิน

2.1. ความเสี่ยงด้านตลาด

ความเสี่ยงด้านตลาด คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่แน่นอน และความผันผวนของตัวแปรทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาของสินทรัพย์ต่าง ๆ ที่บริษัท และ บล.เอเชีย พลัส ลงทุนไว้ ซึ่งแบ่งได้เป็นราคาของหุ้นสามัญ อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ และราคาเหรียญดิจิทัล

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

บริษัท และ บล.เอเชีย พลัส ได้ป้องกันความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าว โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการลงทุน และ คณะกรรมการตราสารอนุพันธ์ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการลงทุนให้กับฝ่ายการลงทุนของบริษัท และฝ่ายตราสารอนุพันธ์ของ บล.เอเชีย พลัส เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการมีฐานะความเสี่ยงในหลักทรัพย์หรือตราสารอนุพันธ์ใด ๆ ให้เหมาะสม และผ่านการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานเป็นสำคัญ ด้านการลงทุน บริษัทได้กำหนดให้มีการกระจายการลงทุนทั้งระยะสั้น และระยะยาว แยกตามประเภทของสินทรัพย์ เช่น หุ้นสามัญ หุ้นกู้ และทองคำ เป็นต้น อีกทั้ง ยังมีข้อกำหนดในการควบคุมความเสี่ยงจากการด้อยค่าของเงินลงทุนจากการลงทุนในสินทรัพย์ใดสินทรัพย์หนึ่งไว้อย่างครบถ้วน ในการนี้ บริษัทได้มอบหมายให้สายงานบริหารความเสี่ยง ตรวจสอบ และควบคุมการมีฐานะความเสี่ยงด้านตลาดของหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการการลงทุน และคณะกรรมการตราสารอนุพันธ์กำหนดไว้

2.2. ความเสี่ยงด้านเครดิต

- ความเสี่ยงจากการประกอบธุรกิจเงินให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์ การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ การเป็นตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

การประกอบธุรกิจการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์จะมีความเสี่ยงในระยะสั้นจากการที่ลูกค้าในบัญชีเงินสดไม่สามารถชำระราคาตามคำสั่งซื้อหลักทรัพย์ได้เมื่อครบกำหนดชำระราคาภายใน 2 วันทำการถัดจากวันที่ซื้อหลักทรัพย์ (T+2) ในการประกอบธุรกิจตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า บริษัทย่อย (บล.เอเชีย พลัส) มีความเสี่ยงจากการที่ลูกค้าอาจขาดทุนจากการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจนเกินเงินหลักประกันของลูกค้าที่วางไว้

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

บล.เอเชีย พลัส ได้จัดให้มีคณะกรรมการสินเชื่อซึ่งมีการประชุมเป็นประจำทุกสัปดาห์ กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการวางหลักประกัน การเรียกหลักประกัน การบังคับหลักประกัน และอาจพิจารณาไม่รับหลักทรัพย์บางประเภทนับเป็น

หลักประกัน เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดทั้งแก่ลูกค้าและบริษัท นอกจากนี้คณะกรรมการสินเชื่อกำหนดแนวทางการพิจารณาเงินที่เหมาะสมและมีการทบทวนวงเงินดังกล่าวเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง กำหนดอำนาจในการอนุมัติวงเงินไว้ตามลำดับขั้นที่เหมาะสมอีกด้วย

- **ความเสี่ยงด้านเครดิตจากเงินลงทุน**

บริษัท และ บล.เอเชีย พลัส มีเงินลงทุนในตราสารที่มีความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งมีความเสี่ยงจากการด้อยค่าของตราสารหนี้ไปจนถึงความเสี่ยงจากการไม่ชำระหนี้ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสถานะเครดิตของบริษัทผู้ออกตราสาร

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

การดูแลความเสี่ยงด้านนี้อยู่ภายใต้คณะกรรมการการลงทุน ซึ่งดูแลนโยบายการลงทุนในทุกมิติ

2.3. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องนั้น สามารถพิจารณาได้ใน 2 มุม โดยมุมที่ 1 คือ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องจากการมีฐานะเงินลงทุน (Trading liquidity risk) หรือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ไม่สามารถขายสินทรัพย์ได้ทันทีเมื่อต้องการเงินสด หรือการต้องขายสินทรัพย์ในราคาขาดทุนหากต้องการเปลี่ยนเป็นเงินสด และมุมที่ 2 คือ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของบริษัท หรือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่บริษัทไม่สามารถชำระหนี้สิน และภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้เพียงพอ หรือสามารถจัดหาเงินทุนได้ด้วยต้นทุนที่สูงเกินกว่าระดับที่ยอมรับได้ จนอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

บริษัท บล.เอเชีย พลัส และ บลจ.แอสเซท พลัส มีฐานะเงินลงทุนทั้งเพื่อการเก็งกำไรและเพื่อป้องกันความเสี่ยงในหลายประเภทของสินทรัพย์ โดยบริษัทตระหนักถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องจากการมีฐานะเงินลงทุน จึงได้กำหนดนโยบายการลงทุนของแต่ละหน่วยธุรกิจ เพื่อให้มีการควบคุมดูแลและการรายงานถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องจากการมีฐานะเงินลงทุนของสินทรัพย์ต่าง ๆ ในมุมที่ 2 บล.เอเชีย พลัส ควบคุมดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของบริษัทผ่านเกณฑ์เงินกองทุนสภาพคล่องสุทธิ (Net Capital หรือ NC) สำหรับ บลจ.แอสเซท พลัส ได้ควบคุมดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของบริษัท (Funding Liquidity Risk) ผ่านการดำรงเงินกองทุนของผู้ประกอบธุรกิจการจัดการกองทุนรวม (ตามประกาศ สธ. 12/2561)

3. ความเสี่ยงทางด้านการปฏิบัติงาน

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความผิดพลาด หรือความไม่เพียงพอของกระบวนการควบคุมภายในของบุคลากรในระบบงานต่าง ๆ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงความเสี่ยงด้านกฎหมาย และผลกระทบด้านลบจากเหตุการณ์ภายนอก ซึ่งการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้กระบวนการทางธุรกิจดำเนินไปได้อย่างราบรื่น และช่วยลดต้นทุนด้านปฏิบัติการได้

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

บริษัทจึงมีมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวข้างต้น โดยได้กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านความต่อเนื่องทางธุรกิจ และได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทแล้ว ซึ่งสอดคล้องตามแนวทางที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการก.ล.ต. และหน่วยงานกำกับดูแลอื่น ๆ นโยบายนี้ กำหนดให้บริษัทและบริษัทย่อยจัดทำประเมินความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงานในกรณีที่งานสำคัญต้องหยุดชะงักจากเหตุการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ และได้ทำการวิเคราะห์ผลกระทบทางธุรกิจของแต่ละฝ่ายงานไว้เพื่อการบริหารความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ บริษัทและบริษัทย่อยได้มีการทบทวนแผนดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และได้ทำการทดสอบแผนเพื่อให้มั่นใจว่าสามารถจัดการกับความเสี่ยงดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความเสี่ยงทางด้านกฎหมายหรือข้อบังคับ

การประกอบธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อยเป็นธุรกิจที่อยู่ภายใต้กฎหมาย กฎเกณฑ์ การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“สำนักงาน ก.ล.ต.”) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (“สำนักงาน คปภ.”) เป็นหลัก ดังนั้น หากกฎหมาย กฎหมาย รวมทั้งการกำกับดูแลเปลี่ยนแปลงไป อาจส่งผลกระทบต่อทางด้านการแข่งขัน ต้นทุนทางการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัท และบริษัทย่อย การไม่ปฏิบัติตาม/ฝ่าฝืน กฎเกณฑ์หรือประมาทเลินเล่อ อาจทำให้บริษัท และบริษัทย่อยถูกภาคทัณฑ์ หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ ได้

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

บริษัทและบริษัทย่อยได้มอบหมายให้ฝ่ายกำกับและตรวจสอบ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระ จากโครงสร้างการบริหารงานทำหน้าที่ในการควบคุมดูแล และติดตามให้หน่วยงานต่าง ๆ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎข้อบังคับของทางนโยบาย และระเบียบบริษัท ติดตามการเปลี่ยนแปลงในเรื่องกฎเกณฑ์ของทางการและแจ้งให้หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเพื่อถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

5. ความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (ESG Risk)

5.1. ความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อม

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสามารถสร้างความเสี่ยงและโอกาสให้กับกลุ่มบริษัท ตลอดจนทั้งห่วงโซ่มูลค่าของบริษัท ตั้งแต่การบริหารห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) การดำเนินงานและกลยุทธ์ของบริษัท รวมถึงการให้บริการแก่ลูกค้า โดยอาจส่งผลกระทบต่อผลทางการเงินทั้งในมูลค่าใช้จ่ายและรายได้ โดยความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

- **ความเสี่ยงทางกายภาพ (physical risk)** คือ ความเสี่ยงที่เป็นผลมาจากภัยพิบัติด้านภูมิอากาศ เช่น ร้อนจนเกิดไฟป่า พายุ น้ำท่วม เป็นต้น ซึ่งอาจสร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินและการดำเนินธุรกิจของบริษัท ทำให้ธุรกิจหยุดชะงัก อาจมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากการป้องกันและบรรเทาเยียวยาผลกระทบกรณีเกิดภัยพิบัติ โดยความเสี่ยงทางกายภาพ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้
 - ความเสี่ยงทางกายภาพที่เกิดขึ้นแบบฉับพลัน เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม พายุ เป็นต้น
 - ความเสี่ยงทางกายภาพที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลานาน เช่น อุณหภูมิโลกสูงขึ้น ฤดูกาลเปลี่ยนแปลง การเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล เป็นต้น
- **ความเสี่ยงช่วงเปลี่ยนผ่าน (transition risk)** คือ ความเสี่ยงที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนนโยบาย กฎเกณฑ์ในการที่จะไปสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสินทรัพย์ หรือทำให้เกิดต้นทุนที่เพิ่มขึ้นในบางธุรกิจ โดยความเสี่ยงช่วงเปลี่ยนผ่าน แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้
 - ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ: ความเข้มงวดของกฎหมายและกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การบังคับใช้กลไกการกำหนดราคาคาร์บอน เพื่อให้สอดคล้องกับการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย การบังคับเก็บภาษีคาร์บอน (Carbon Tax) อาจทำให้เพิ่มต้นทุนทางธุรกิจของลูกค้าและต่อบริษัท ซึ่งส่งผลต่อค่าใช้จ่ายและรายได้ของบริษัท
 - ความเสี่ยงด้านการตลาด: หากบริษัทมีการปรับตัวด้านสิ่งแวดล้อมไม่ทัน การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้บริโภค อาจทำให้ผู้บริโภคที่มีความตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมมากเลือกที่จะไม่สนับสนุนบริษัทที่มีการดำเนินธุรกิจที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี: การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีส่งผลต่อการลงทุนที่สูงขึ้น ส่งผลกระทบทางการเงินของลูกค้า
- ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์: การลงทุนในธุรกิจที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาจจะได้รับแรงกดดันจากลูกค้า นักลงทุน หน่วยงานกำกับดูแล ทำให้ความเชื่อมั่นที่มีต่อบริษัทลดลง อาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของบริษัทในท้ายที่สุด

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

กลุ่มบริษัทให้ความสำคัญกับการกำกับดูแล (Governance) มุ่งเน้นให้มีโครงสร้างการกำกับดูแลที่แข็งแกร่งเพื่อจัดการความเสี่ยงทางสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ได้แก่ 1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่สนับสนุนการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในการขาย/การลงทุน ในพันธบัตรเพื่อความยั่งยืน 2) การประเมินปริมาณก๊าซเรือนกระจกในพอร์ตโฟลิโอ เพื่อนำข้อมูลมาวางกลยุทธ์และแนวทางการบริหารจัดการลดก๊าซเรือนกระจกในอนาคต 3) การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง โอกาส และผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศภายใต้สมมติฐานต่างๆ (Climate-related Scenario Analysis) เพื่อประเมินสถานการณ์และเตรียมความพร้อมรับมือกับความเสี่ยงในหลายรูปแบบที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนที่คาดเดายากในอนาคต

5.2. ความเสี่ยงทางด้านสังคม

ประเด็นทางสังคมที่สถาบันทางการเงินควรให้ความสำคัญ คือ สิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ความหลากหลายและความเท่าเทียมในการทำงานและการให้บริการ การเข้าถึงบริการทางการเงินสำหรับกลุ่มเปราะบาง ความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

บริษัทให้ความสำคัญกับประเด็นทางสังคม โดยได้ออกนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จรรยาบรรณธุรกิจสำหรับคู่ค้า นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Policy) เป็นต้น โดยบริษัทฯ มีการประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Due Diligence) ตลอดทั้งห่วงโซ่คุณค่าเพื่อหาแนวทางป้องกันและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตลอดจนดำเนินการติดตามตรวจสอบและวางแนวทางการเยียวยา หากมีการละเมิดเกิดขึ้น

นอกจากนี้ บริษัทมุ่งสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของกลุ่มลูกค้า รวมถึงปรับกลยุทธ์การลงทุนในประเทศให้มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว

บริษัทยังได้ให้ความสำคัญกับการจัดการความเสี่ยงด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดตั้งหน่วยงานข้อมูลส่วนบุคคลขึ้น เพื่อประสานงาน ให้ความเห็น และตรวจสอบต่อหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานธุรกิจ และหน่วยงานสนับสนุน เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทได้จัดการให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับสถานการณ์ภายในและภายนอกบริษัท

5.3. ความเสี่ยงทางด้านบรรษัทภิบาล

ความเสี่ยงทางด้านบรรษัทภิบาล (Governance Risk) ของสถาบันทางการเงินเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม เพราะเป็นรากฐานสำคัญของความมั่นคง ความน่าเชื่อถือ และการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของสถาบันการเงิน ความเสี่ยงในด้านนี้อาจเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยเช่น ความเป็นอิสระของกรรมการ ระบบการควบคุมภายใน ขาดการสอบทานและติดตามอย่างสม่ำเสมอ การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เพียงพอหรือไม่ถูกต้อง การไม่เปิดเผยข้อมูลที่สำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และทันเวลา การสื่อสารที่ไม่ชัดเจน การไม่ระบุและจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างเหมาะสม การขาดการสื่อสารและการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) ค่านิยม ที่ถูกต้อง

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

บริษัทได้เข้าร่วมกับแนวร่วมต่อต้านคอร์รัปชันของภาคเอกชนไทย (CAC) โดยกลุ่มบริษัทได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่เข้มงวด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวทางปฏิบัติในการรู้จักตัวตนของลูกค้า (Know Your Customer: KYC) และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD) รวมถึงกำหนดการควบคุม และตรวจสอบภายใน เพื่อป้องกันไม่ให้อาณาเขตบริษัทมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน

นอกจากนี้ บริษัท มีนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการฟอกเงิน และการให้เงินสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธ ที่มีอำนาจทำลายล้างสูงและนโยบายการรับลูกค้าและการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง นโยบายการป้องกันการใช้ข้อมูลภายใน นโยบายการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ นโยบายเกี่ยวกับการไม่ล่วงละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและลิขสิทธิ์ นโยบายการรักษาความลับของลูกค้า และมี จรรยาบรรณผู้แนะนำการลงทุน จรรยาบรรณนักวิเคราะห์การลงทุน เป็นต้น

6. ความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจที่อาจเกิดขึ้นใหม่ (Emerging Risk)

6.1. ความเสี่ยงทางเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence หรือ AI)

การพัฒนาเทคโนโลยี AI และเครื่องมือการเรียนรู้ของระบบหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง (ML) ที่รวดเร็ว อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทางด้านจริยธรรมและการดำเนินงาน ตัวอย่างของความเสี่ยงทางจริยธรรม เช่น

- การตัดสินใจที่ผิดพลาด : กรณีของ Knight Capital ในปี 2012 ซึ่งได้ใช้ระบบอัตโนมัติในการซื้อขายหุ้นผ่านอัลกอริทึม ซึ่งทำให้เกิดความผิดพลาดและสูญเสียเงินถึง 440 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ภายในเวลาเพียง 45 นาที เหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงในการใช้ AI ในการตัดสินใจทางการเงินที่สำคัญ หากไม่มีการควบคุมและตรวจสอบอย่างเหมาะสม
- ความเป็นธรรมและการเลือกปฏิบัติ : AI และ ML อาจมีการตัดสินใจที่ไม่เป็นธรรมและเลือกปฏิบัติ เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการฝึกอบรมอาจมีความลำเอียงหรือไม่ครบถ้วน เคยมีกรณีที่ระบบ AI ที่ใช้ในการคัดกรองผู้สมัครงานมองข้ามผู้สมัครที่เป็นผู้หญิงในสาขาวิศวกรรม เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการฝึกอบรมมีอคติทางเพศ
- ความโปร่งใส: การทำงานของ AI และ ML มักเป็นกล่องดำ (black box) ทำให้ยากต่อการเข้าใจและตรวจสอบการตัดสินใจของระบบ
- การละเมิดความเป็นส่วนตัว : การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในการฝึกอบรม AI และ ML อาจทำให้เกิดการละเมิดความเป็นส่วนตัวของบุคคล AI สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลในระดับที่ไม่เคยมีมาก่อน เช่น การติดตามพฤติกรรมออนไลน์หรือการใช้ข้อมูลทางชีวภาพโดยไม่ได้รับความยินยอม ซึ่งส่งผลต่อความเป็นส่วนตัวและความมั่นใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ความไม่มั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ : การพัฒนาเทคโนโลยี AI ทำให้เกิดความเสี่ยงทางไซเบอร์ที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น การโจมตีแบบฟิชชิ่ง (Phishing), การโจมตีด้วยแรนซัมแวร์ (Ransomware), และการละเมิดข้อมูล (Data Breach)
- ความไม่โปร่งใสในการดำเนินงาน : การใช้งาน AI และ ML ในการตัดสินใจที่สำคัญ เช่น การให้บริการคำปรึกษาด้านการลงทุน หรือการบริหารความเสี่ยง อาจทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในการดำเนินงาน
- การบริหารจัดการผู้ให้บริการภายนอกที่ไม่มีประสิทธิภาพ : การพึ่งพาผู้ให้บริการภายนอกในการพัฒนาและใช้งาน AI และ ML อาจทำให้เกิดความเสี่ยงหากผู้ให้บริการไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

กลุ่มบริษัทยังคงเรียนรู้และปรับตัวให้ทันกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเข้ามามีบทบาทในอุตสาหกรรมการเงินของ AI และยังต้องเตรียมพร้อมในการจัดการกับผลกระทบทางจริยธรรมและกฎหมายของ AI ซึ่งรวมถึงคำถามเกี่ยวกับผลกระทบที่จะมีต่อนโยบายความเป็นส่วนตัว ความมีอคติที่มีต่อเทคโนโลยีและความรับผิดชอบที่จำเป็นต้องมีจากการใช้งานเทคโนโลยี โดยกลุ่มบริษัทจะออกนโยบายการประยุกต์ใช้ Generative AI เพื่อใช้ควบคุมดูแลความเสี่ยงด้านนี้

6.2. ความเสี่ยงจากโรคอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำ (Emerging Diseases)

โรคอุบัติใหม่ (Emerging Diseases) คือ โรคติดเชื้อที่พบการเกิดขึ้นใหม่ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ซึ่งอาจเกิดขึ้นซ้ำและมีอัตราการแพร่ระบาดที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงโรคติดเชื้อที่เกิดจากการดื้อยาหรือมีแนวโน้มพบมากขึ้นในอนาคตอันใกล้ ตัวอย่างเช่น ไข้หวัดนก โรคไวรัสซาร์ส และการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคระบาดเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรคโควิด-19 ได้ผ่านพ้นไปแล้ว และเศรษฐกิจเริ่มส่งสัญญาณฟื้นตัวจากการกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติภายใต้การประกาศให้โควิด-19 กลายเป็นโรคประจำถิ่น แต่ยังคงปรากฏการแพร่ระบาดของโควิด-19 จากการกลายพันธุ์ของเชื้อโรคนี้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไวรัสไข้หวัดใหญ่มีการกลายพันธุ์อยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้เกิดสายพันธุ์ที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

กลุ่มบริษัทจัดหาวัคซีนไข้หวัดใหญ่ให้กับพนักงานและครอบครัวเป็นประจำทุกปี เพื่อช่วยป้องกันและลดความรุนแรงของโรค โดยวัคซีนจะถูกฉีดตามสายพันธุ์ที่คาดว่าจะระบาดในฤดูกาลถัดไป

6.3. ความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐกิจมหภาค

ความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐกิจมหภาคสามารถแบ่งออกเป็นหลายด้าน เช่น ความไม่แน่นอนทางการเมืองและเศรษฐกิจในหลายประเทศ ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง สงคราม และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศต่าง ๆ

ความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์เหล่านี้ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในนโยบายการค้าและการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงในนโยบายการเงินของธนาคารกลาง และการเปลี่ยนแปลงในกฎระเบียบทางการเงินที่อาจส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย การเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และการเปลี่ยนแปลงในอัตราเงินเฟ้อล้วนเป็นความเสี่ยงในด้านเศรษฐกิจมหภาค จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้สามารถส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร การดำเนินธุรกิจ และการลงทุนของบริษัท

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

กลุ่มบริษัทได้มีการพิจารณาถึงความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐกิจมหภาคอย่างต่อเนื่อง โดยได้เริ่มศึกษาผลกระทบต่อบริษัทที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเตรียมแผนการย้ายไปใช้ผู้ให้บริการคลาวด์ เพื่อรองรับความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการคลาวด์ของประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

6.4. ความเสี่ยงด้านประชากรศาสตร์ (Demographic Changes)

ความเสี่ยงด้านประชากรศาสตร์ หมายถึง ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างประชากรของสังคม ซึ่งตัวอย่างหนึ่งเกี่ยวกับความเสี่ยงนี้ คือการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเพิ่มขึ้นของกลุ่มผู้สูงอายุในสังคมจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะ และรูปแบบของการลงทุน และสร้างกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัท ซึ่งมีความจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อหลีกเลี่ยงการสูญเสียโอกาสในการตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไป

อีกประการหนึ่ง เมื่อสัดส่วนประชากรสูงวัยเพิ่มสูงขึ้น และอัตราการเกิดน้อยลง ส่งผลให้ประชากรวัยทำงานมีแนวโน้มลดลงซึ่งผลที่ตามมาคือ การจ่ายเงินสมทบประกันสังคมเริ่มน้อยลงเรื่อย ๆ ในขณะเดียวกัน คนอายุยืนมากขึ้น ประกันสังคมต้องจ่ายสิทธิประโยชน์ให้กับแรงงานวัยเกษียณมากขึ้น โดยเงินสะสมในกองทุนประกันสังคมเป็นมูลค่ามหาศาลถึง 2.3 ล้านล้านบาท เงินจำนวนนี้คือสิทธิประโยชน์ในการรักษาพยาบาล และความยั่งยืนของกองทุนชราภาพ หากผู้ประกันตนขอคืนหรือยกเลิกการประกันสังคมในจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก จะสร้างผลกระทบต่อตลาดหลักทรัพย์ ตลาดตราสารหนี้ และกระทบต่อเนื่องไปจนถึงกองทุนรวม

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

กลุ่มบริษัท ให้ความสำคัญกับการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้าเพื่อให้เข้าใจถึงความต้องการของลูกค้าและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน รวมถึงการเตรียมการเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มลูกค้า และการเปลี่ยนแปลงในด้านความต้องการของตลาด โดยนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพ การวางแผนการเกษียณ และการให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ มากขึ้น

กลุ่มบริษัทมุ่งสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของกลุ่มลูกค้า รวมถึงปรับกลยุทธ์การลงทุนในประเทศให้มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว